

Szociális munka

A szociális munka (BA) szak záróvizsga rendelkezései

(szerkezet, forma, tematika, értékelés)

A záróvizsga előfeltétele

Záróvizsgát azok a hallgatók tehetnek, akik a szociális munka szak képesítési és kimeneti előírásainak megfelelően a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket maradéktalanul teljesítették (abszolutórium), valamint az egyetemi és tanszéki szabályoknak (formai és tartalmi szempontból) mindenben megfelelő diplomamunkájukat benyújtották. A diplomamunka érdemjegyének legalább elégséges (2) eredményűnek kell lennie.

A záróvizsga teljesítésének ideje

A szociális munka (BA) szakon tanulmányaikat befejező hallgatók leghamarabb a képzés 7. félévének (őszi szemeszter) vizsgaidőszakában záróvizsgázhatnak.

A záróvizsga-bizottság összetétele

Záróvizsgát a hallgatók kizárólag záróvizsga-bizottság előtt tehetnek. A záróvizsga-bizottság három tagból áll: az elnök mellett két bizottsági tag vesz részt a vizsgáztatásban, egyikük a hallgató témavezetője.

A záróvizsga szerkezete, formája

Az alapszakos (BA) záróvizsga a szociális munka alapképzési szak ismeretanyagát és az ehhez kapcsolódó kompetenciákat értékeli. A vizsga két részből áll, a diplomamunka védéséből és a komplex szóbeli vizsgából.

A diplomamunka védése: a témavezető és az opponens által értékelt dolgozatot a szakdolgozónak a záróvizsga-bizottság előtt meg kell védenie. A védés folyamán a jelöltnek bizonyítania kell, hogy

- képes a szociális munka egy-egy szakterületének, témakörének önálló feldolgozására;
- kellően jártas a szakirodalom használatában, melynek segítségével képes szakszerűen bemutatni az általa választott tudományos témakör elméleti összefüggéseit, kutatási eredményeit, módszereit;
- képes a tárgyyszerű véleményalkotásra.

Ennek keretében a dolgozat szerzője rövid, tézisszerű összefoglalást ad munkájáról, majd válaszol a záróvizsga-bizottság tagjai által feltett kérdésekre.

A komplex szóbeli vizsga: az alapozó- és törzsképzés keretében elsajátított két tantárgycsoport: a társadalom- és szociálpolitika, valamint a szociális munka ismereteinek szintézis-jellegű számonkérése. A hallgatók mindkét témakörből egy-egy tételt húznak, majd azt rövid felkészülés után szóban kifejtik.

A záróvizsga értékelése

A záróvizsga-bizottság tagjai a záróvizsga mindkét részét (diplomamunka védése, komplex szóbeli vizsga) ötfokozatú osztályzattal értékelik. A záróvizsga végleges minősítését az egyes részvizsgák eredményeinek számtani átlaga képezi. A jelölt záróvizsgája akkor sikeres, ha mindkét elemének az osztályzata külön-külön legalább elégséges. Amennyiben a záróvizsga

bármelyik részének eredménye elégtelen, a záróvizsgát a hallgatónak meg kell ismételnie. A záróvizsga ismétlése a mindenkor hatályos egyetemi tanulmányi és vizsgaszabályzat rendelkezéseinek megfelelően történik.

Minden egyéb, fentiekben nem szabályozott kérdésben a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karának Tanulmányi és Vizsgaszabályzata az irányadó.

A komplex záróvizsga tematikája

I. Társadalom- és szociálpolitika

1. A jóléti állam fogalmi keretei - kialakulásának történeti, filozófiai és politikai háttere. A jóléti rezsim típusai, berendezkedési formái – és ezek történeti átalakulásai.
2. A jóléti államok válságai ('68, olajválságok, neoliberális-neokonzervatív mozgalmak és reakciók), a globalizáció és a poszt-indusztrializmus hatásai – „új-bal” és „új-jobb” ideológiai reakciók.
3. A szociálpolitikai ellátások gazdasági és jóléti összefüggései - adók, elvonások és szociális transzferek
4. Demográfiai és szociológiai változások - a hagyományos jóléti rendszer sarokköveinek válsága (nyugdíj, társadalombiztosítás, egészségügy, oktatás, stb.).
5. A szegénység fogalma és formái. Az egyenlőtlenségi mérőszámok főbb típusai és jellemzői. A szegénység történelmileg változó kategóriái. A hazai „ki a szegény?”-probléma értelmezési keretei.
6. A társadalmi kirekesztés és kirekesztődés elméleti, történeti alapjai, nemzetközi folyamatok, összefüggések.
7. Tipikus szegénységi kockázatok Magyarországon. – A tartós és az átmeneti szegénység természete és dinamikája.
8. A szociális alapellátási és szakellátási formák sajátosságai (jogosultságok, finanszírozás, célcsoport, hatékonyság).
9. A családi és anyasági ellátások rendszere, az ellátások típusai, céljai.
10. A betegség-rokkantság problémájának szociálpolitikai kezelése (ellátási formák, rehabilitáció, finanszírozási sajátosságok)
11. Az időskori ellátások rendszere (jogosultságok, rászorultság, ellátási szintek).
12. A társadalmi egyenlőtlenségek és a munkaerő-piaci státus összefüggései
13. A szociálpolitika és a foglalkoztatáspolitikai kölcsönhatása
14. Az aktív és passzív munkaerő-piaci programok
15. A tartósan munka nélkül lévő csoportok jellemzői, munkaerőpiaci integrációs eszközök
16. Az államszocializmus jóléti politikája és a rendszerváltás utáni szociálpolitika összehasonlítása.
17. A rendszerváltás szociális hatásai és szociálpolitikai következményei

II. Szociális munka

1. A szociális munka, mint hivatás – a szociális munka professzióvá válása.
2. Kompetenciák, értékek, értékrend, etika a szociális munkában.
3. A szociális munka új definíciója és a szociális munka tevékenységi területei (célok, szerepek, elvek).

4. A problémamegoldás technikái és a sok szempontú feltárás. A szociális diagnózis lényege.
5. A segítő beszélgetés készségei, a hatékony kommunikáció és kapcsolatteremtés.
6. Krízisintervenció és változásmenedzselés a szociális munkában.
7. A jól működő család jellemzői és a családi élet szakaszai.
8. A feltáró interjú lényege és a családgondozásban használt családterápiás elemek: hipotézisalkotás, cirkuláris kérdések, neutralitás.
9. A rendszerszemléletű családgondozás és a családterápiás irányzatok.
10. A csoportmunka módszerei, a csoportok típusai, szerveződésük és céljaik.
11. A csoportok kommunikációs és interakciós mintái és gyakorlati elvei. Alapvető csoportdinamikai sajátosságok.
12. A csoport tervezésének és elindításának lépései. A csoport vezetéséhez szükséges elméleti ismeretek. A vezetési stílus hatásai a csoport működésére.

13. A közösségfejlesztés és a közösségi munka kialakulásának nemzetközi és magyarországi sajátosságai. A közösségi munka elméleti háttere.
14. A közösségfejlesztés és a közösségi munka módszerei, a társadalmi aktivizálás lehetőségei.
15. A közösségi munka folyamata. A közösségi munka menedzselése, szervezeti keretei és finanszírozási sajátosságai.
16. Fogyatékossgal élők a társadalomban: szegregáció-integráció. A fogyatékossgal élőkkel és családjaikkal folytatott szociális munka, a rehabilitáció sajátosságai.
17. A tudáshoz és iskolázáshoz jutás egyenlőtlenségei és következményei. A szociális helyzet, az iskolai teljesítmény és a kudarcok közötti összefüggések. Az esélyegyenlőtlenségek mérséklése az iskolai szociális munka preventív eszközeivel.
18. Egészség – életmód – szociális helyzet. A népesség egészségi állapotának egyenlőtlenségei, ezek kialakulását befolyásoló tényezők. A tartós betegekkel folytatott szociális munka sajátosságai.
19. A romák élethelyzete Magyarországon. Szembenállás, előítélet, diszkrimináció. A romákkal folytatott szociális munka sajátosságai, forrásai, nehézségei és dilemmái.
20. Területi és települési egyenlőtlenségek. Szociális munka faluhelyen, tanyán, a kistérségek és a régiók fejlesztésében. Ellátástervezés – szolgáltatásfejlesztés.

